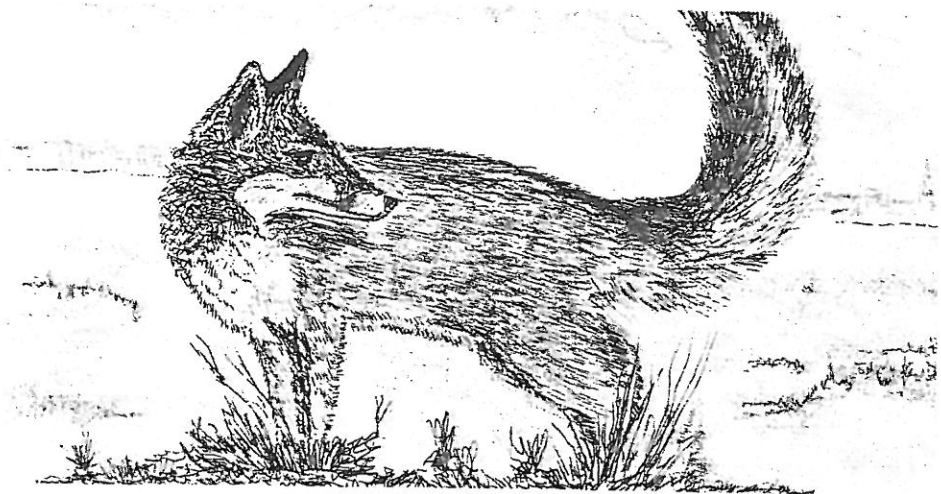

Predatie van vossen op zandhagedissen lijkt een tot nog toe weinig bekend verschijnsel. Merkwaaardig genoeg werd bij het vossekeutelonderzoek van 1984 in de AWD, noch bij soortgelijk onderzoek in het Noordhollands Duinreservaat, begin jaren tachtig, melding gemaakt van resten van hagedissen of hagedis-eieren. Wel zijn er waarnemingen bekend van duinbewakers die wijzen op predatie van vossen op hagedissen. Maar dat zijn ook weer recente waarnemingen. Zo werden in 1993 enkele doodgebeten hagedissen gevonden bij de ingang van een vossenburcht in de Kennemerduinen; eind mei 1994 werd een dood vrouwtje zandhagedis bij een vossenburcht in de AWD gevonden. De

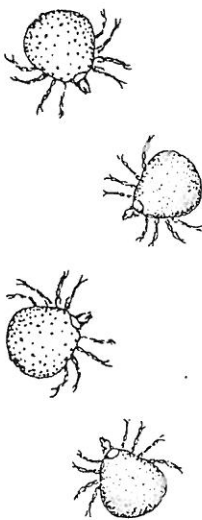
staart was afgebeten en de hagedis had bijtewonden aan de flank.

Het lijkt wel zeker te zijn dat vossen met hagedisresten in hun keutels, deze zelf hebben gevangen. Wat de ei-resten betreft: gezien de gave staat waarin de eieren in de keutels worden teruggevonden, lijkt het erop dat de vos ze inslikt zonder erop te kauwen. Het is niet altijd duidelijk of het gaat om resten van reeds uitgekomen eieren, lege eidoppen dus. Dit lijkt het geval te zijn bij de bruin-gekleurde ei-resten. De geelwitte eieren lijken afkomstig te zijn van verse legsels of van vrouwtjes die de eieren nog in het lichaam hadden. Een en ander wordt nog verder uitgezocht.

naar een tekening van Fred Nordheim

Teken en de Lyme-ziekte

Vorig jaar, 1993 ontstond nogal wat commotie over het gevaar van geïnfecteerd te raken met de bacterie *Borrelia burgdorferi*, een bacterie die de Lyme-ziekte veroorzaakt. De bacterie komt voor bij muizen o.a. en kan door teken worden overgebracht op mensen. In de duinen tussen IJmuiden en Noordwijk bleek de bacterie voor te komen en diverse duinbewakers zijn toen geïnfecteerd. In de duinen ten noorden van het IJ en ten zuiden van Noordwijk komen voor zover bekend geen besmette teken voor.

Dit jaar, 1994, zijn geen nieuwe verschijnselen van Lyme-ziekte bekend geworden. Toch doen mensen die in de duinen een traject lopen doen er goed aan voorzichtig om te gaan met teken. Het beste is natuurlijk om een beet te voorkomen. Teken zitten vooral in beboste duindelen.

Thuis het lichaam controleren op teken. Een teek is maar een tot enkele mm groot, als hij

zich volzuigt met bloed wordt-ie groter. Kijk vooral op de armen en benen, knieholten, maar ook kan een teek die zich uit een boom laat vallen via de open kraag op de schouderpartij terecht komen! Paniek is niet nodig. De teek kan eenvoudig verwijderd worden. Als de teek zich ingegraven heeft in de huid ga dan als volgt te werk: Teek aantippen met alcohol of spiritus. Minuut wachten, dan met een pincet de teek bij de kop eruit trekken. Nagaan of de kop meegekomen is.

De meeste tekebeten zijn niet besmettelijk. Bent u daarom een keer gebeten, dan hoeft u nog niet naar een arts, maar noteer wel de datum. Als u na enkele dagen tot drie weken een rode vlek krijgt, van ongeveer 5 cm in kringvorm en langzaam groter wordend, ga dan naar de huisarts en zeg dat een besmetting met de lyme-bacterie mogelijk is. De Lyme ziekte kan goed behandeld worden, gewoonlijk met antibiotica.